



Prijedlog Plana rada Savjeta za konkurentnost za 2020. godinu

Uvod

Crna Gora je potvrdila kapacitet za ubrzani napredak na svim poljima, ali i dalje u kontinuitetu treba raditi na kreiranju razvojne politike usmjerene na jačanje konkurentnosti privatnog sektora i poboljšanju sveukupnog poslovnog ambijenta. Suočavajući se sa izazovima u oblasti konkurentnosti, u domaćim i međunarodnim dokumentima, prepoznate su ključne oblasti za unaprijeđenje koje trebaju biti u fokusu ekonomske politike zemlje. Izvještaji relevantnih međunarodnih institucija za 2019. godinu govore u prilog poboljšanja konkurentnosti Crne Gore, ali i identifikuju oblasti koje moraju biti predmet intenzivnijih reformi.

Izvještaj o napretku Evropske komisije, ocjenjuje Crnu Goru kao spremnu u razvoju funkcionalne tržišne ekonomije. Evidentni su pozitivni rezultati na tržištu rada, u izveznoj dinamici, kao i u oblasti finansijskog sektora (poboljšani koeficijenti likvidnosti i solventnosti). Istovremeno, Crna Gora je ostvarila određeni napredak i umjereno je spremna, sopstvenim kapacitetima, da se nosi sa pritiskom konkurencije i tržišnim snagama u okviru Evropske unije.

MMF je u svojim izvještajima (article IV) navodi da potencijal koji Crna Gora ima u oblasti strukturnih reformi može se dalje razvijati, a u cilju ispunjavanja konkretnih kriterijuma. Naime, kao ograničenja koja u budućem periodu treba prevazići navode se migracije i manjak radne snage u ključnim industrijskim sektorima, kao i nizak stepen aktivnosti stanovništva. Prostor za dalja poboljšanja prepoznat je i u pristupu finansijskim sredstvima za mala preduzeća. Razvoj privatnog sektora i dalje je ograničen zbog slabosti u poslovnom okruženju, pravosuđu, kao i postojanjem neformalnog poslovanja.

U izvještaju Svjetske banke o lakoći poslovanja za 2020. godinu, kao ključne prepreke unapređenju lakoće poslovanja, a time i ukupne konkurentnosti crnogorske ekonomije identifikovani su "započinjanja biznisa", "dobijanje priključka za električnu energiju", "plaćanje poreza", "registracija nepokretnosti".

Prema ocjeni EBRD-a¹ u izvještaju o tranziciji za 2018-19. godinu, Crna Gora posebno treba dalje da unapređuje konkurentnost, zelenu ekonomiju i dobro upravljanje.

Navedeni problemi i prepreke prepoznati su relevantnim strateškim dokumentima i Crna Gora je posvećena prevazilaženju istih. Takođe, potpunom implementacijom prioritetnih reformskih mjera iz Programa ekonomskih reformi osiguraće se poželjan stepen efikasnosti u otklanjanju prepreka konkurentnosti i inkluzivnom rastu. Implementaciju reformskih mjera redovnim izvještavanjem prati Savjet za konkurentnost koji je Vlada osnovala 2017. godine.

Evropska komisija je u okviru dijaloga o ekonomskom upravljanju sa Crnom Gorom, a u procesu izrade Programa ekonomskih reformi, ukazala na tri ključna izazova u strukturnim reformama i to:

¹ Prema EBRD, održiva tržišna ekonomija mora biti: 1) konkurentna, 2) dobro upravljana, 3) „zelena“, 4) inkluzivna, 5) otporna na eksterne šokove i 6) integrisana. Prema novoj metodologiji zemalje u tranziciji, ocjenjuje u odnosu na šest navedenih kvaliteta na skali od 1 do 10.



Vlada Crne Gore Savjet za konkurentnost

- 1) Povećanje stope aktivnosti na tržištu rada
- 2) Unaprijeđenje poslovnog ambijenta

- 3) Borbu protiv sive ekonomije

Svi identifikovani izazovi konkurentnosti su prepoznati stareškim dokumentima Vlade Crne Gore, te se sprovede odgovarajući reformski procesi, koji su u različitim fazama implementacije.

U kontekstu odgovora na izazove konkurentnosti, pripremljen je i Plan rada Savjeta za konkurentnost za 2020. godinu.

Prijedlog Plana rada Savjeta

	Tema	Aktivnost	Nosilac
I kvartal			
1	Tema: Povećanje stope aktivnosti na tržištu rada Izmjena zakonskih rješenja iz oblasti tržišta rada koja je u toku, ima za cilj stvaranje uslova za veću fleksibilnost na tržištu rada, bolje rezultate mjera aktivne politike zapošljavanja sa ciljem prilagođavanja potrebama tržišta rada, kao i jačanje uloge posredovanja pri zapošljavanju. U cilju efikasnijeg sprovođenja aktivnih mjera tržišta rada, potrebno je sprovesti mjere podrške samozapošljavanju i jačanju lokalnih inicijativa za zapošljavanje. Takođe, kako bi se ostvarilo povećanje stope aktivnosti na tržištu rada, potrebno je obezbijediti bolju koordinaciju mjera aktivne politike zapošljavanja i šema socijalnih davanja. Važan segment u ovom dijelu predstavlja i razvoj kvalifikacija i obrazovnih programa u skladu sa potrebama tržišta rada, odnosno usaglašavanje obrazovne ponude sa potrebama tržišta rada, nakon čega slijedi promocija upisa u obrazovne programe za kvalifikacije koje su na tržištu rada prepoznate kao deficitarne.	Status Otvorena pitanja Naredni koraci	MRSS ²
2	Izveštaj o kvalitetu primjene analize uticaja propisa (RIA) u Crnoj Gori za period januar – decembar 2019. godine	Usvajanje	MF ³
3	Inicijativa za definisanje predloga mjera za eliminisanje barijera za razvoj elektronskih servisa u privatnom sektoru	Osnivanje radne grupe za izradu dokumenta koji bi definisao mjere za unaprijeđenje	SSICG ⁴
4	Inicijativa za uspostavljanje registra fiskalnih i parafiskalnih nameta na nacionalnom i lokalnom nivou	Razmatranje i definisanje modela za sprovođenje inicijative	UPCG i MF ⁵
5	Prezentacija rezultata istraživanja Bijele knjige: Investiciona klima u Crnoj Gori 2019	Razmatranje	SSICG
6	Informacija o pozicioniranju Crne Gore u međunarodnim izvještajima koji se odnose na poslovni ambijent (Transparency International, Heritage Foundation)	Razmatranje	MF
7	Set zakona koji imaju uticaja na poslovni ambijent	Razmatranje	članovi Savjeta

² Ministarstvo rada i socijalnog staranja

³ Ministarstvo finansija

⁴ Savjet stranih investitora u Crnoj Gori

⁵ Unija poslodavaca Crne Gore



Vlada Crne Gore
Savjet za konkurentnost

	Tema	Aktivnost	Nosilac
8	Predlozi privrednih udruženja za poboljšanje poslovne klime u Crnoj Gori Informacija	Razmatranje	Predstavnici privrede
II kvartal			
1	Tema: Poslovni ambijent Imajući u vidu značaj poreske politike, kao i reforme u ovoj oblasti čije sprovođenje je u toku, tema će pokriti set zakona iz poreske politike, kako važećih čija je izmjena planirana, tako i onih čije usvajanje je predviđeno za tekuću godinu. Potrebno je razmotriti status Zakona o fiskalizaciji u prometu proizvoda i usluga tj. otvorena pitanja i predvidjeti naredne korake u cilju što efikasnije implementacije zakonskih rješenja. Posebna pažnja će biti posećena tretmanu Crne Gore u međunarodnim izvještajima o konkurentnosti. U tom kontekstu planira se azuriranje Akcionog plana za unaprijeđenje poslovnog ambijenta, kako bi se na sveobuhvatn način tretiralo pitnje pozicije Crne Gore u međunarodnim izvještajima o konkurentnosti. Dodatno, razmotriće se nekoliko inicijativa privatnog sektora u kontekstu otklanjanja regulatornih i drugih prepreka u konkretnim oblastima.	Status Otvorena pitanja Naredni koraci	MF, Poreska uprava
2	Akcioni plan za unaprijeđenje poslovnog ambijenta za 11 indikatora Doing business izvještaja U okviru Izvještaja Doing business ocjenjuje se sljedećih 11 indikatora: rješavanje insolventnosti, izvršenje ugovora, prekogranična trgovina, plaćanje poreza, zaštita manjinskih investitora, odobravanje kredita, registracija nepokretnosti, dobijanje priključka za električnu energiju, dobijanje građevinske dozvole i započinjanje biznisa i javne nabavke. Akcioni plan za unaprijeđenje poslovnog ambijenta čije sprovođenje je Vlada pratila na mjesečnom nivou je obuhvatao 5 indikatora, te je isti potrebno dopuniti i sa preostalim indikatorima.	Usvajanje	MF
3	Predlog mjera za eliminisanje barijera za razvoj elektronskih servisa u privatnom sektoru	Usvajanje	SSICG
4	Izvještaj o uključenosti privatnog sektora u postupak izrade zakonskih propisa za prvih 6 mjeseci 2020. godine	Usvajanje	SSK
5	Inicijativa za uvođenje poreskih olakšica za preduzetnice i mlade u prvim godinama poslovanja	Razmatranje i definisanje modela za sprovođenje incijative	UPCG
6	Set zakona koji imaju uticaja na poslovni ambijent	Razmatranje	članovi Savjeta
7	Predlozi privrednih udruženja za poboljšanje poslovne klime u Crnoj Gori Informacija	Razmatranje	Predstavnici privrede
III kvartal			
1	TEMA: Siva ekonomija Suzbijanje sive ekonomije je jedna od tema koja zahtijeva zajedničko djelovanje državnih institucija i privrede. Procjena sive ekonomije u Crnoj Gori je da ona predstavlja značajan porcenat BDP-a, što govori o tome koliki je fiskalni potencijal koji se nalazi u prevođenju poslovanja iz sive zone u legalne tokove. Savjet se u više navrata bavio ovom temom, a naročito sivom ekonomijom u oblasti tržišta rada. Potrebno je posvetiti pažnju subjektima koje posluju na tržištu, a nijesu registrovani. Takođe, u skladu sa preporukom Evropske komisije, Akcioni plan za borbu protiv sive ekonomije treba unaprijediti u dijelu identifikovanja uspjeha i rokova za implementaciju.	Status Otvorena pitanja Naredni koraci	Kabinet potpredsjed nika Vlade, MF, Poreska uprava, Uprava za inspekcijske poslove
2	Izvještaj o realizaciji Programa ekonomskih reformi za Crnu Goru 2019 – 2021. godina (za prvih šest mjeseci 2020. godine)	Usvajanje	MF



Vlada Crne Gore
Savjet za konkurentnost

	Tema	Aktivnost	Nosilac
3	Izveštaj o primjeni zakona o administrativnim i komunalnim taksama na lokalnom nivou	Usvajanje	MF
4	Informacija o pozicioniranju Crne Gore u međunarodnim izvještajima koji se odnose na poslovni ambijent (Fraser, Standard, Poor's & Moody's, Svjetski ekonomski forum)	Razmatranje	MF
5	Set zakona koji imaju uticaja na poslovni ambijent	Razmatranje	članovi Savjeta
6	Predlozi privrednih udruženja za poboljšanje poslovne klime u Crnoj Gori Informacija	Razmatranje	Predstavnici privrede
IV kvartal			
1	TEMA: Inovacije Pametna specijalizacija, odnosno razvoj i korišćenje inovacija služe za podsticanje ekonomskog rasta i konkurentnosti kroz primjenu postojeće baze znanja i kompetencija. Strategija pametne specijalizacije je nacionalna ili regionalna inovaciona strategija koja utvrđuje prioritete razvoja, čiji je cilj izgradnja konkurentne prednosti kroz povezivanje sopstvenih snaga u istraživanju i inovacijama s potrebama privrede, odgovarajući na koherentan način na rastuće mogućnosti i razvoj tržišta, a čime se izbjegava preklapanje i fragmentacija politika	Status Otvorena pitanja Naredni koraci	MN, MEK ⁶ ,
2	Plan rada Savjeta za konkurentnost za 2021. godinu	Usvajanje	SKK
3	Izveštaj o realizaciji Akcionog plana za unaprijeđenje poslovnog ambijenta za 11 indikatora Doing business izvještaja	Usvajanje	MF
4	Izveštaj o primjeni Zakona o putevima na lokalnom nivou	Usvajanje	MF i MSP ⁷
5	Informacija o pozicioniranju CG u međunarodnim istraživanjima koja se odnose na poslovni ambijent (Doing business)	Razmatranje	MF
6	Izveštaj o uključenosti privatnog sektora u postupak izrade zakonskih propisa za 2020. godinu	Usvajanje	SSK
7	Informacija o uključenosti privatnog sektora u donošenje propisa na lokalnom nivou	Razmatranje	ME, JLS ⁸ , MF PKCG ⁹ , UPCG
8	Set zakona koji imaju uticaja na poslovni ambijent	Razmatranje	članovi Savjeta
9	Predlozi privrednih udruženja za poboljšanje poslovne klime u Crnoj Gori Informacija	Razmatranje	Predstavnici privrede

⁶ Ministarstvo ekonomije

⁷ Ministarstvo saobraćaja i pomorstva

⁸ Jedinice lokalne samouprave

⁹ Privredna komora Crne Gore